

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ирен Йорданова Пелтекова,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
член на научно жури съгласно Заповед № 940 от 19.10.2023 г.
на Ректора на Национална спортна академия „Васил Левски“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...

Тема на дисертационния труд: „Методика за интердисциплинарно обучение по учебния предмет - Физическо възпитание и спорт при ученици от начален етап на основна образователна степен“

Автор на дисертационния труд: Ива Николаева Найденова-Данчева, докторант на редовна форма на обучение към катедра „Теория на физическото възпитание“

Научен ръководител: доц. Любомир Борисов, доктор, Национална спортна академия „Васил Левски“, София

Общо представяне на документацията

Представеният от Ива Найденова-Данчева пакет материали включва 12 документа, всички съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“. Дисертационният ѝ труд „Методика за интердисциплинарно обучение по учебния предмет - Физическо възпитание и спорт при ученици от начален етап на основна образователна степен“ е проверен за наличие за плагиатство със софтуерната система Plagiat-Sistem Antiplagiat print Internet SRL и проверката не е установила наличие на недопустими граници на плагиатство. Тези факти позволяват провеждане на процедурата по официалната защита на докторския труд.

Актуалност на темата

Дисертацията е посветена на значим проблем свързан с общообразователната подготовка на ученици от началния етап на обучение при изучаването на учебния предмет „Физическо възпитание и спорт“ (ФВС). Научните търсения на докторантката от една страна са насочени към осъвременяване на методиката на обучение по физическо възпитание и спорт

съобразно учебните програми по ФВС и Държавните образователни стандарти за общообразователната подготовка, а от друга към повишаване на мотивацията на ученици от 1 и 2 клас за активно участие в часовете по физическо възпитание и спорт чрез използване на интердисциплинарни връзки с изучаваните предмети в тази възраст. В този смисъл разработената от Ива Николаева Найденова-Данчева тема е актуална и има научна стойност в теоретичен, научен и приложен план.

Кратко представяне на докторанта

Ива Найденова-Данчева е магистър по физическо възпитание и дипломиран бакалавър от НСА „Васил Левски“ с първа професионална квалификация „Треньор по футбол“ и втора такава „Физическо възпитание“. В годините след дипломирането преминава през различни курсове и квалификации в България и чужбина, с които придобива допълнителна образователна подготовка. Професионалният трудов стаж е в синхрон с полученото образование и включва работа като учител по ФВС и треньор по футбол на деца, юноши младша и старша възраст и мъжки отбор, който участва във „В“ футболна група. Всички тези факти говорят за траен и задълбочен интерес към избраната спортно-педагогическа сфера и са логични стъпки в нейното професионално израстване.

Структура, съдържание и характеристика на дисертационния труд

Ръкописът съдържа 259 страници, което многократно надвишава като обем стандартите за този вид разработки. Структурно дисертацията се състои от увод, три глави, изводи и препоръки, използвана литература и приложения. Трудът е онагледен с 106 таблици и 104 фигури. Библиографията включва 150 източника, от тях 129 на кирилица, 20 на латиница и 1 интернет ресурс. На библиографско равнище са спазени стандартите за цитиране. Периодът на издаване на литературните източници варира от 1949 г. до 2020 г., което е показател за задълбочено и многогодишно проследяване на изследвания проблем.

В края на дисертационния труд авторката е представила 6 извода и 3 препоръки.

Контингент на изследването са 81 ученици от I и II клас, учещи в две български училища, разделени за целите на изследването като експериментална и контролна група. В експерименталната група са включени 37 ученици от ОУ „Отец Паисий“, гр. Кнежа, а в контролната 44 ученици от 120 ОУ „Г. С. Раковски“ град София. Експерименталната работа с учениците е реализирана в четири последователни учебни срока в рамките на две учебни години – 2020/2021 и 2021/2022 г. През този период учениците са изпълнили три тестирания – преди започване на експеримента, в края на първата учебна година и в края на втората учебна година. Използваната тестова батерия включва снемането на показател по

10 признака, които са представени и описани подробно в текста и напълно съответстват на възрастовите възможности на учениците. Освен тестовете за оценка на физическото развитие и двигателните способности, учениците са подложени и на проверка на техните теоретичните знания, чрез провеждане на обобщен тест по предметите заложи в интердисциплинарната методика. Обобщеният тест за I клас включва в себе си знания по предметите „Български език и литература“, „Математика“ и „Родинознание“, а към обобщения тест за II клас е добавен и учебния предмет „Английски език“.

Първа глава е теоретико-обзорна. В нея докторантката ясно и логически въвежда читателя в проблематиката на изследването. Засягат се важни въпроси свързани с ролята и значението на двигателната активност за здравето и творческото дълголетие на човека, анализират се последиците от пандемията, причинена от Covid – 19 и неизбежното преминаване към онлайн обучение, което засегна качеството на живота на всички хора и обучението при учениците. Важно място е отделено на възможностите, които предоставя интердисциплинарен подход на обучение и компетентностно ориентирано образование. Представени са задълбочено полифункционалните възможности на игрите като най-привлекателното средство за ученици от начална училищна възраст и като начин за повишаване на качеството и ефективността на учебния процес по ФВС. Посочена е характеристика за възрастово развитие, анатомофизиологичните, психологичните и двигателните възможности на деца от 7 до 10-годишна възраст. С направените анализи на динамичните промени в условията на променящата се образователна среда, авторката убедително доказва, че са необходими нови подходи за преподаване, които най-пълно да отговарят на потребностите в настоящата действителност и са насочени към бъдещата реализация на учениците.

Главата е четивна, логическа и всичките подточки са пряко свързани с обекта и предмета на изследването. Въз основа на изложението се добива пълна представа за предстоящата същност на дисертационния труд и логично е формулирана работната хипотеза на изследването. Ива Найденова-Данчева е успяла да напише увлекателна и същевременно научна първа глава.

Във втора глава се представят предмета, обекта, целта и задачите на дисертационния труд, описани са етапите и методиката на изследването. Обектът, предмета и целта са представени много коректно. Използваните пет научни метода на изследване са подходящи и позволяват да се решат поставените задачи и да се постигне целта на изследването.

Трета глава е с основен приносен характер и е доминиращо изследователска. Тя включва голям набор от резултати на показателите от тестиранията и анализа

за тях. Получените резултати са представени в таблици и фигури, което улеснява възприемането на обемната информация бързо и ясно.

Обемът и структурата на дисертационния труд позволява да се постигне целта и задачите на научното изследване. Структурата е подчинена на логическата рамка „доказване/отхвърляне“ на основната хипотеза на дисертационния труд.

На терминологично и техническо равнище дисертацията е на много високо ниво.

Преценка на автореферата и публикациите

Авторефератът е представен на български и английски език. Обемът на българската версия е 40 страници, а на английската 37 страници. Съдържанието и качеството на автореферата отразява точно структурата и основните резултати, постигнати в дисертацията и ги представя адекватно, цялостно и по коректен начин. В края на автореферата е представена библиографията на публикуваните статии по дисертационния труд.

Докторантката е разпространила част от получените резултати от експерименталната работа в три самостоятелни публикации, които са по темата на дисертацията и са публикувани в годините на провеждането на изследването. Те ѝ носят необходимите 30 точки, с което се покриват изискванията от Закона минимални национални изисквания.

Познаване на проблема, приноси и значимост на разработките

Само човек, който има добра практическа, теоретическа и педагогическа подготовка, само човек който внимателно следи новостите в образователните процеси, който е на „ти“ със сложната учителска дейност, която понякога е объркваща материя, който е воден от силен професионален интерес може да се захване да разработва толкова специализирана и иновативна тема, която от своя страна е с широко приложение в общообразователната подготовка на учениците. За мое удоволствие – Ива Найденова-Данчева се е заела с това предизвикателство.

Като иновативно, съвременно и мотивиращо решение намирам разработената методика за интердисциплинарно обучение. Представената авторска методика установява логична връзка между изучаваните предмети по „Физическо възпитание и спорт“, „Български език и литература“, „Математика“, „Английски език“ и „Родинознание“. Методиката се основава на междупредметните връзки, откриването и преплитането им в урочната работа по „Физическо възпитание и спорт“ с изучения материал по други учебни предмети от задължителния учебен план. Именно в това преплитане намирам методичен и практико-приложен принос.

Със създадената авторска методика Ива Найденова-Данчева осъвременява и разширява методиката на обучението по физическо възпитание и спорт за

ученици от начален етап на основна образователна степен. Представя неразкрити възможности за интердисциплинарното обучение като акцента е връзката на ФВС с други учебни дисциплини и се базира на паралелно развиване на теоретични знания и двигателни умения.

С представената методика се повишават не само знанията и уменията на учениците, а и компетенциите на учителите по ФВС.

С практико-приложен принос определям създадените въпроси за оценка на познавателно-двигателните способности на учениците от I и II клас.

Направеният корелационен модел между физическото развитие и двигателните способности на учениците и проследените промени служат за теоретичен ориентир при развитие на ученици от 7-10-годишна възраст и възможностите им в съответствие с половите прилики и различия. Тези резултати могат да се ползват от други изследователи като сравнение за години напред.

Дълбоко съм убедена, че всяка научна разработка става много по-стойностна, когато има своето практическо приложение. В този ред на мисли – предоставеният ми труд има подчертано практико-приложен характер.

Заключение

Докторантът Ива Найденова-Данчева познава научните публикации в областите на педагогиката, спортната педагогика, спортното образование, училищното образование. Тя реализира емпирично изследване съгласно всички изисквания за този вид изследвания. Достига до обосновани изводи и дава практически ориентири.

Обобщението е, че докторантката представя цялостен текст с теоретическа, методическа и практико-приложна стойност, която отговаря на изискванията за дисертация.

На базата на направените анализи, изводи и обобщение относно дисертационния труд „Методика за интердисциплинарно обучение по учебния предмет - Физическо възпитание и спорт при ученици от начален етап на основна образователна степен“, автореферата и публикациите препоръчвам на членовете на почитаемото научно жури да вземат решение да бъде присъдена на **Ива Николаева Найденова-Данчева**, ОНС „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...

02.11.2023

Подпис:

/проф. Ирен Пелтекова, доктор/